

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave**, so sídlom v Bratislave, Vazovova 7/A, proti povinnému **A. K., spol. s r.o.**, naposledy so sídlom v T., **pre peňažné plnenie vo výške 10 502,06 eur (316 385,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 40 Er 1176/1999, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 9. decembra 2008, č. k. 40 Er 1176/1999-9 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava III z 8. júna 2009, č.k. 40 Er 1176/1999-20, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Okresného súdu Bratislava III z 9. decembra 2008 č.k. 40 Er 1176/1999-9 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava III z 8. júna 2009 č.k. 40 Er 1176/1999-20 v časti výroku o uložení povinnosti oprávnenému zaplatiť exekútorovi trovy exekúcie v sume 78,50 Eur (2 365,-- Sk) **z r u š u j e** a v rozsahu zrušenia mu vec vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III uznesením z 9. decembra 2008, č.k. 40 Er 1176/1999-9 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava III z 8. júna 2009, č.k. 40 Er 1176/1999-20, zastavil exekúciu na vymoženie pohľadávky oprávneného priznanej voči povinnému rozhodnutím Okresného úradu práce Bratislava III z 27. októbra 1997 č.k. 58/97-Ta-58/97 KNP a trov exekúcie (poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané Okresným súdom Bratislava III pod číslom 5103 z 23. augusta 1999). Oprávnenému uložil povinnosť nahradiť trovy exekúcie vzniknuté súdnemu exekútorovi v sume 2 365,-- Sk (78,50 Eur) do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že súdny

exekútor podaním zo 17. januára 2001 navrhol zastaviť exekúciu z dôvodu, že rozhodnutie, ktoré je podkladom pre vykonanie exekúcie sa stalo neúčinným podľa § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Podľa uvedeného ustanovenia výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Trojročná prekluzívna lehota na vymáhanie povinnosti uloženej povinnej uvedeným exekučným titulom, uplynula dňa 18.11.2000. Uplynutím tejto lehoty nastáva zánik práva, k čomu súd musí prihliadnuť bez ďalšieho ex offico. O trovách exekúcie súd rozhodol podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a vzhľadom na dôvod zastavenia exekúcie uložil oprávnenému (Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny) zaplatiť exekútorovi trovy exekúcie. O trovách účastníkov exekučného konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu v časti výroku o uložení povinnosti oprávnenému zaplatiť trovy exekúcie podal generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu oprávneného mimoriadne dovolanie. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie. Namietal, že exekučný súd sa dostatočne neriadil ustanovením § 103 O.s.p. a neskúmal počas celého konania, či sú splnené podmienky, za ktorých môže v konaní pokračovať. Vytkol súdu prvého stupňa, že vec nesprávne právne posúdil, keď exekučný súd zaviazal k náhrade trov exekučného konania Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Uviedol, že exekučný súd sa počas konania nezaoberal stratou procesnej spôsobilosti oprávneného. Poukázal na znenie zákona č. 453/2003 Z.z., na základe ktorého bol od 1. januára 2004 zrušený pôvodný oprávnený z exekúcie (Národný úrad práce) a do jeho práv a povinností zo zákona nastúpilo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Išlo o univerzálnu sukcesiu zo zákona. Ustanovením § 291 ods. 2 zákona o sociálnom poistení prešla s účinnosťou k 1. januáru 2004 kontrola a vymáhanie príspevku na poistenie v nezamestnanosti na Sociálnu poisťovňu. Vo vzťahu k pohľadávkam, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004 nezaplatením príspevku na poistenie v nezamestnanosti teda došlo zo zákona k singulárnej sukcesii z Národného úradu práce na Sociálnu poisťovňu. Podľa názoru generálneho prokurátora, s poukazom na ustanovenie § 121 O.s.p. súd má aj v prípade singulárnej sukcesie zo zákona, tak ako pri univerzálnnej sukcesii, prihliadať na túto skutočnosť z úradnej povinnosti, nakoľko k prechodu práv a povinností došlo na základe zákona o sociálnom poistení, ktorý bol uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky č. 200/2003 s účinnosťou od 1. januára 2004. Uviedol, že predmetným uznesením exekučného súdu v časti výroku o trovách bol porušený zákon.

Účastníci konania sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Podľa § 121 O.s.p. netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný, iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

Dovolací súd z právneho predpisu a to konkrétne z ustanovenia § 8 zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov zistil, že kde sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch vydaných pred 1. januárom 2004 používa „Národný úrad práce“, ak Národný úrad práce vykonával pôsobnosť generálneho riaditeľstva a pôsobnosť krajského úradu práce, rozumie sa tým „Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny“, a ak Národný úrad práce vykonával pôsobnosť okresného úradu práce, rozumie sa tým „úrad práce, sociálnych vecí a rodiny“ a že podľa § 9 zákona č. 453/2003 Z.z. zrušuje sa Národný úrad práce.

Podľa ustanovenia § 291 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2004 Sociálna poisťovňa vykonáva kontrolu a vymáhanie príspevku na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu za obdobie pred 1. januárom 2004, výplatu podpory v nezamestnanosti a peňažnej náhrady, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a na ktoré trvá nárok aj po 31. decembri 2003.

Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých základe dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností. Návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania je exekútor povinný súdu doručiť v lehote 14 dní odo dňa, keď sa o týchto skutočnostiach dozvedel. Súd rozhodne do 60 dní od doručenia návrhu uznesením. Rozhodnutie sa doručí exekútorovi, oprávnenému a povinnému, ktorí sú označení v exekučnom titule, a tomu účastníkovi, na ktorého právo alebo povinnosť prešla.

Prechod práva alebo povinnosti z exekučného titulu na iné subjekty môže nastať pred začatím exekučného konania alebo po jeho začatí, univerzálnou alebo singulárnou sukcesiou.

Ak k prechodu práva alebo povinnosti došlo pred začatím exekučného konania, oprávnený už pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie musí preukázať, že naňho prešlo právo alebo na iného povinnosť z exekučného titulu (pokiaľ prechod nenastal priamo zo zákona) a v tomto prípade súd o zmene účastníka na strane oprávneného alebo povinného nerozhoduje. Len ak k prechodu práva alebo povinnosti z exekučného titulu došlo po začatí exekučného konania (v dobe po podaní návrhu na vykonanie exekúcie), vzniká pôvodnému účastníkovi exekučného konania povinnosť bez zbytočného odkladu písomne oznámiť túto skutočnosť súdnemu exekútorovi, súčasne mu predložiť listinu preukazujúcu prechod práva alebo povinnosti a súdnemu exekútorovi vzniká povinnosť podať na súd návrh o pripustení zmeny účastníka konania.

Pôvodným oprávneným vo veci bol Národný úrad práce v zastúpení Okresného úradu práce Bratislava III. Národný úrad práce ako aj Okresné úrady práce Bratislava I – V, ktoré boli výkonnými orgánmi Národného úradu práce s vlastnou subjektivitou, s platnosťou k 31. decembru 2003 boli zrušené a nahradené novou, zo zákona vyplývajúcou organizačnou štruktúrou – Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a jednotlivými úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnými podľa jednotlivých okresov v rámci územno-správneho členenia Slovenskej republiky. Išlo teda o univerzálnu sukcesiu zo zákona, pri ktorej súd nerozhoduje o pripustení zmeny účastníka konania a na zmenu prihliada z úradnej povinnosti bez ohľadu na to, či zmenu účastníci oznámia.

Ustanovením § 291 ods. 2 zákona o sociálnom poistení prešla s účinnosťou k 1. januáru 2004 pôsobnosť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na Sociálnu poisťovňu v oblasti kontroly a vymáhania príspevku na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu za obdobie pred 1. januárom 2004, výplaty podpory v nezamestnanosti a peňažnej náhrady, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a na ktoré trvá nárok aj po 31. decembri 2003.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora v tom, že hoci tu došlo k singulárnej sukcesii, s poukazom na ustanovenie § 121 O.s.p., súd má aj v prípade singulárnej sukcesie zo zákona, obdobne ako pri univerzálnej sukcesii, prihliadať na túto skutočnosť z úradnej povinnosti. K prechodu práv a povinností tu totiž došlo na základe zákona o sociálnom poistení, ktorý bol uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky č. 200/2003 na strane 3550 s účinnosťou od 1. januára 2004, v ktorom prípade platí zásada iura novit curia (súd pozná právo). Ak exekučný súd na túto skutočnosť neprihliadol z úradnej moci a zaviazal k náhrade trov Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, rozhodol nesprávne.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a ním chránených záujmov účastníkov konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti v zmysle § 243b ods. 2 O.s.p. a § 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. augusta 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová